

Leergang PDSE

Deel 1

Sociale en ecologische ontwikkelingen

Lou Keune en Jan Juffermans

Opzet leergang

A Problemen aan de oppervlakte: wat is er aan de hand?

Sociale ontwikkelingen: Lou Keune

Ecologische ontwikkelingen: Jan Juffermans

B Onderliggende vraagstukken

Structuren: Lou Keune

Systemen: John Huige

C Alternatieven: John Huige

D Strategieën: Gerrit Stegehuis

Sociale ontwikkelingen: Lou Keune

Sociale ontwikkelingen op wereldniveau

Sociale ontwikkelingen in Nederland

Slotvraag:

Welke sociale kwesties zullen/moeten leidend zijn voor hedendaagse en toekomstige sociale bewegingen?

Sociale ontwikkelingen op wereldniveau

Armoede

Ongelijkheid

Honger

Jeugd

Bevolkingsgroei

China, India en de rest

Niet nu besproken: o.a. mensenrechten, feminicide, racisme

Armoede

Maatstaf extreme armoede: US 1,90 ppp

800 miljoen mensen onder deze maatstaf

Maatstaf realistisch?

Oxfam: “A world where nearly half of humanity was forced to scrape by on less than \$5.50 a day”

Indicatoren discussie

Positieve ontwikkelingen Human Development Index

Wereld: van 0,601 in 1990 naar 0,737 in 2019

Minst ontwikkelde landen: Van 0,601 naar 0,737

Nederland: van 0,836 naar 0,944

Kwetsbare verbeteringen: zie gevolgen Lehmann of Covid-19 voor de lage en middengroepen

Relatieve deprivatie: subjectieve ontevredenheid >>migratie

Human Development Index (HDI)

DIMENSIONS

Long and healthy life

Knowledge

A decent standard of living

INDICATORS

Life expectancy at birth

Expected years of schooling

Mean years of schooling

GNI per capita (PPP \$)

DIMENSION INDEX

Life expectancy index

Education index

GNI index

Human Development Index (HDI)

Ongelijkheid

Gemiddeld inkomen (per hoofd, 2017)

Wereld als geheel: US \$ 16.980

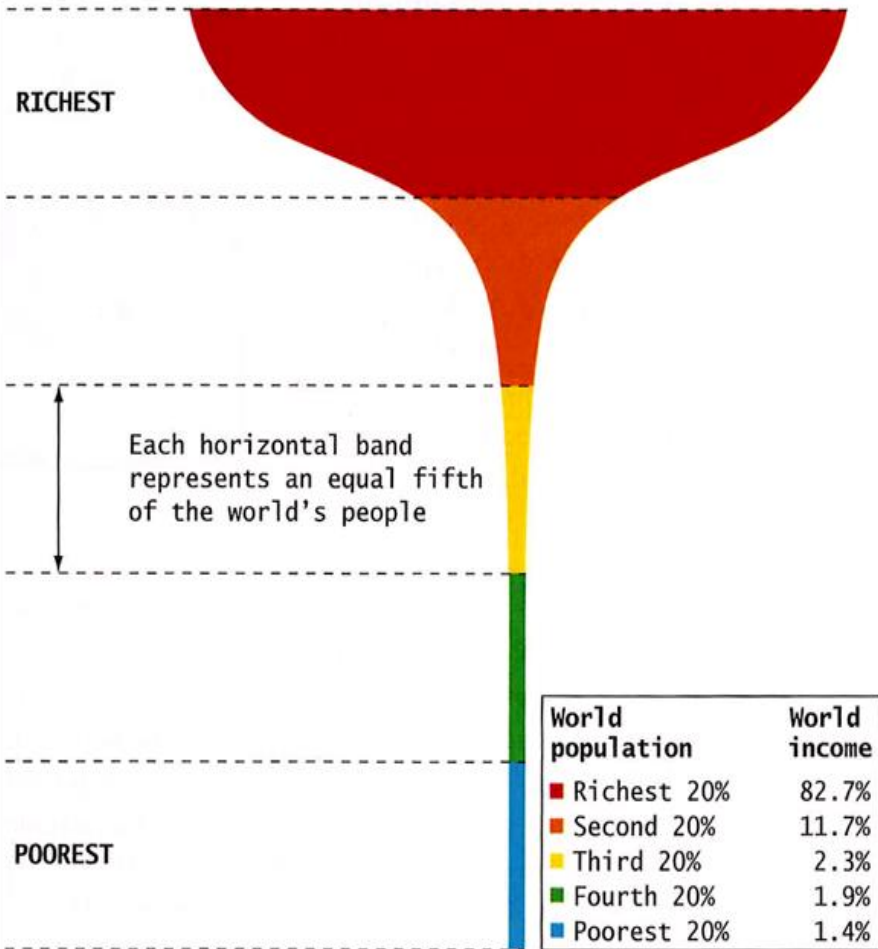
Minst ontwikkelde landen: US\$ 3.010

Hoogst ontwikkelde landen: US \$ 44.454

Nederland: US \$ 57.141

Champagne-Glass Distribution

Aandeel in wereldinkomen

Armste 40 % van de wereldbevolking: 17,6 % van het totale wereld inkomen

Rijkste 10 % van de wereldbevolking: 30,6 % van het wereldinkomen

Rijkste 1 % van de wereldbevolking: 17,1 % van het wereldinkomen

Correctie van HDI op grond van inkomensongelijkheid

Wereld: van 0,737 naar 0,587

Ontwikkelingslanden: van 0,689 naar 0,535

•

Correctie van HDI op grond van gender ongelijkheid

Wereld: van 0,737 naar 0,436.

Ontwikkelingslanden: van 0,689 naar 0,463

The Inequality Virus(Oxfam) (Covid-19)

's Werelds miljardairs hebben hun rijkdom tussen 18 maart en eind december 2020 met 3,9 biljoen dollar verhoogd

Mensen in armoede: met 200 tot 500 miljoen toegenomen

Working poor (2019)

Maatstaf: US \$ 3,20 per dag (PPP)

Wereld: 23 % van de loontrekkenden minder dan \$ 3,20 aan loon ontvangt.

Minst ontwikkelde landen: 58,5 % van de loontrekkenden minder dan \$ 3,20

Nederland: 0 %.

Jeugd

22,2 % van de wereldbevolking tussen 15 en 24 jaar behoort tot de NEET groep: *Not in education, employment, or training*.

In OECD landen waaronder Nederland: gemiddeld 13,8 %

In ontwikkelingslanden: gemiddeld 23,6 %

Kinderarbeid: minst ontwikkelde landen: van de kinderen in de leeftijdsgroepen 5-17 jaar 26,8 % betrokken in kinderarbeid, betaald of (meestal thuis) onbetaald.

Maatstaven: kinderen in de leeftijdsgroep 15-17 jaar 43 uren per week, voor de kinderen van 5 tot 11 jaar: minstens 1 uur betaalde arbeid dan wel 21 uur thuisarbeid.

Honger

1990 – 2010: aanmerkelijke daling van de aantallen mensen met ondervoeding. Daarna weer een flinke stijging.

2020: schattingen van 780 miljoen tot 829 miljoen mensen.

2030: verwachting: 900 miljoen mensen lijden aan ondervoeding.

2019: twee miljard mensen met voedselonzekerheid

Bevolkingsgroei

Wereldbevolking 2010: 7,7 miljard mensen; 2030: 8,5 miljard mensen

Groei bevolking in periode 2005-2010: gemiddeld 1,2 % per jaar; in de periode 2015-2020: gemiddeld 1,1 % per jaar: afvlakking

Vruchtbaarheid: 2005-2010: gemiddeld 2,6 geboorten per vrouw (in vruchtbare leeftijd); 2015-2020: 2,5 geboorten per vrouw

China, India en de rest (1)

Massive invloed China en India:

Wereld: 7,7 miljard mensen; 1990 – 2019 stijging HDI gemiddeld 0,71 % p.j.

India: 1,3 miljard mensen; 1990 – 2019 stijging HDI gemiddeld 1,42 % p.j.

China: 1,4 miljard mensen; 1990 – 2019 stijging HDI gemiddeld 1,43 % p.j.

OECD landen: 1,4 miljard mensen; 1990 – 2019 stijging HDI gemiddeld 0,47 % p.j.

(OECD: Infant industry argument)

China, India en de rest (2)

Bijna alle ontwikkelingslanden zien enorme verbeteringen levensomstandigheden.

Positieve uitschieters HDI: Uganda + 2,36 %, Mali + 2,92 %, Mozambique + 3,07 %, en Ruanda + 3,24 % (alle gemiddelden 1990 – 2019 p.j.)

Negatieve uitzonderingen: o.a. Kenya - 0,44 % en Lesotho - 0,81 %.

‘Nieuwe Sociale Kwestie’

Enorme verbeteringen levensomstandigheden

Nieuwe eisen van bestaanszekerheid

Veel landen met repressiesystemen en conflicten

Migratie

Vernieuwing van de sociale kwesties:

Binnen en tussen landen en landengroepen

Mondiale tegenstellingen tussen sociale lagen

Sociale ontwikkelingen in Nederland

Levensomstandigheden

Armoede

Ongelijkheid

Levensomstandigheden

Zeer hoge HDI: 0,944 (2019)

Zeer hoge statistische uitslagen op gebieden van gezondheid, onderwijs en inkomen

Gemiddelde inkomen Nederlanders 2019: US \$ 57.707

Wereldgemiddelde: US \$ 16.734 (PPP)

Gemiddelde voor ontwikkelingslanden: US \$ 10.583

Alle in Nederland woonachtigen behoren tot de 10 % rijksten ter wereld

Armoede

NIBUD 2019: 584.000 huishoudens, 7,9 procent van alle huishoudens in Nederland, leven in armoede

8,1% kinderen groeit op in een gezin met een laag inkomen

Definitie armoede

SCP:” Mensen zijn arm wanneer ze gedurende langere tijd niet de middelen hebben voor de goederen en voorzieningen die in hun samenleving als minimaal noodzakelijk gelden”

“De overgrote meerderheid van mensen die leven in het Zuiden zouden graag de Nederlands armoede omhelzen.”

Armoede is betrekkelijk (?)

SCP: “Hangt af van wat in de eigen samenleving als minimaal noodzakelijk geldt. Armoede in Nederland niet te vergelijken met armoede in landen waar hongersnood en droogte heersen”

Armoede tegenwoordig steeds minder betrekkelijk. Mondialisering van de minimaal noodzakelijke bestaansmiddelen; “Ook in het Globale Zuiden kunnen mensen niet meer fatsoenlijk leven en in hun bestaan voorzien zonder toegang tot de digitale wereld.”

Nederlandse armen qua inkomen behoren tot de 10 % rijksten van de wereld

Ongelijkheid (1)

Nederland minder inkomensongelijk dan wereld

40 % laagste inkomens: 22,6 % van het gezamenlijke inkomen.

10 % rijksten: 23,3 % van dat inkomen

1 % rijksten 1 %: 6,2 %.

Gini coëfficiënt van Nederland is 28,5. (VS: 41,4; Brazilië: 53,9; Zuid Afrika: 63,0)

Ongelijkheid (2)

Wel grote ongelijkheid van vermogens

Rijkste 1 % 27,1 % van alle private vermogens

Rijkste 10 % 62,5 % van alle private vermogens

Andere ongelijkheden op grond van o.a.:

Etniciteit

Gender

Leeftijd

Geaardheid

Hedendaagse versus toekomstige generaties

Slotvraag:

Welke sociale kwesties zullen/moeten leidend zijn voor hedendaagse en toekomstige sociale bewegingen?

